Agatha Christie

Misterul de la hotelul Crown

Nu cred că v-am povestit vreodată, dragii mei, ţie, Raymond, şi ţie, Joan, despre micul incident curios care s-a întâmplat cu câţiva ani în urmă. Nu vreau să par vanitoasă în nici un fel – sigur că ştiu că nu sunt deloc deşteaptă în comparaţie cu voi tinerii. Raymond scrie cărţile acelea foarte moderne despre bărbaţi şi femei cam neplăcute şi Joan pictează tablouri cât se poate de remarcabile cu oameni pătraţi, având curioase umflături pe ei; foarte inteligent din partea ta, dragă, dar aşa cum spune Raymond întotdeauna (atât de drăguţ, pentru că el este cel mai drăguţ dintre nepoţi) sunt o victoriană fără şanse de izbăvire. Îi admir pe Alma-Tadema1 şi pe Frederic Leighton2 şi cred că vouă vi se par şi ei vieux jeu fără şanse de izbăvireia să văd, ce vroiam să zic? O, da, că nu vreau să par vanitoasă, dar nu pot să mă reţin să nu fiu puţintel încântată de mine însămi – măcar în sensul obişnuit al bunului simţ – când cred că am rezolvat într-adevăr o problemă care a încuiat minţi mult mai istețe decât a mea. Deşi, ar fi trebuit să consider întreaga afacere ca evidentă de la bun început.

Ei bine, am să vă spun o istorioară a mea şi, dacă credeţi că sunt înclinată să fiu prea înfumurată, trebuie să ţineţi minte că cel puţin am ajutat o fiinţă care era la mare ananghie.

Prima dată am aflat de această afacere într-o seară pe la ora nouă,

Agatha Christie

Misterul de la hotelul Crown

Nu cred că v-am povestit vreodată, dragii mei, ţie, Raymond, şi ţie, Joan, despre micul incident curios care s-a întâmplat cu câţiva ani în urmă. Nu vreau să par vanitoasă în nici un fel – sigur că ştiu că nu sunt deloc deşteaptă în comparaţie cu voi tinerii. Raymond scrie cărţile acelea foarte moderne despre bărbaţi şi femei cam neplăcute şi Joan pictează tablouri cât se poate de remarcabile cu oameni pătraţi, având curioase umflături pe ei; foarte inteligent din partea ta, dragă, dar aşa cum spune Raymond întotdeauna (atât de drăguţ, pentru că el este cel mai drăguţ dintre nepoţi) sunt o victoriană fără şanse de izbăvire. Îi admir pe Alma-Tadema1 şi pe Frederic Leighton2 şi cred că vouă vi se par şi ei vieux jeu fără şanse de izbăvireia să văd, ce vroiam să zic? O, da, că nu vreau să par vanitoasă, dar nu pot să mă reţin să nu fiu puţintel încântată de mine însămi – măcar în sensul obişnuit al bunului simţ – când cred că am rezolvat într-adevăr o problemă care a încuiat minţi mult mai isteţe decât a mea. Deşi, ar fi trebuit să consider întreaga afacere ca evidentă de la bun început.

Ei bine, am să vă spun o istorioară a mea şi, dacă credeţi că sunt înclinată să fiu prea înfumurată, trebuie să ţineţi minte că cel puţin am ajutat o fiinţă care era la mare ananghie.

Prima dată am aflat de această afacere într-o seară pe la ora nouă, când Gwen (vă amintiţi de Gwen, mica mea

servitoare cu părul roşu?), ei bine, când Gwen a intrat şi mi-a spus că domnul Petherick, împreună cu un alt bărbat, veniseră în vizită la mine. Gwen îi condusese imediat în salon. Eu stăteam în sufragerie pentru că, la începutul primăverii, mi se pare o risipă să faci două focuri.

I-am spus fetei să aducă coniacul şi nişte pahare şi în am grăbit spre salon. Nu ştiu dacă vă amintiţi de domnul Petherick? A murit acum doi ani, dar ne-a fost prieten timp de mulţi ani şi s-a ocupat de toate treburile mele juridice. Un avocat foarte dibaci şi într-adevăr inteligent. Fiul său se ocupă de treburile mele acum – un bărbat foarte drăguţ şi foarte modern – dar nu ştiu de ce, nu mai simt aceeaşi încredere pe care o aveam în domnul Petherick.

I-am explicat domnului Petherick despre economia de foc în camere şi mi-a spus imediat că el şi prietenul său vor veni în sufragerie, moment în care mi l-a prezentat pe domnul Rhodes. Era un om încă tânăr, puţin trecut de patruzeci de ani şi mi-am dat seama pe dată că ceva nu era în regulă. Purtarea sa era nefirească. Ai fi zis că este un necioplit dacă nu înţelegeai că bietul om se afla într-o stare mare de tensiune.

Când ne-am aşezat în sufragerie şi Gwen a adus coniacul, domnul Petherick mi-a împărtăşit motivul vizitei sale.

— Miss Marple, a început el, să-mi fie scuzată îndrăzneala pe care mi-am permis-o în calitate de vechi prieten. Dar am venit aici pentru o consultaţie.

N-am înţeles nimic ce vroia să zică şi el a continuat:

— În cazul unei boli sunt preferate două păreri – cea a unui specialist şi cea a doctorului familiei. La modă e să consideri prima mai valoroasă, dar eu nu prea sunt cu totul de acord. Specialistul are experienţă numai în propriul sau domeniu, medicul familiei deţine, poate, mai puţine cunoştinţe, dar dispune de o mai mare experienţă.

Ştiam ce vrea să zică, pentru că o nepoată mai mică de-a mea se grăbise, nu cu mult timp în urmă, să-şi ducă copilul la un foarte renumit dermatolog, fără să-şi consulte

propriul ei doctor, pe care îl considera un bătrân ramolit şi specialistul îi prescrisese un tratament foarte costisitor, ca mai târziu să descopere că era o formă cu totul neobişnuită de pojar de care suferea copilul.

Amintesc asta, deşi am oroare de digresiuni, numai ca să vă arăt că eram de acord cu punctul de vedere al domnului Petherick, dar încă nu aveam nici o idee la ce se referea.

— Dacă domnul Rhodes e bolnav… Am zis eu şi m-am oprit, pentru că bietul om a izbucnit în râs, zicând:

— Cred că am să mor frângându-mi gâtul peste câteva luni.

Şi-atunci totul a devenit clar. Fusese comisă o crimă recent la Barnchester, un oraş situat la douăzeci de mile depărtare. Mă tem că nu i-am acordat multă atenţie atunci, pentru că eram foarte preocupaţi în sat în legătură cu sora noastră de district şi cu nişte evenimente externe ca un cutremur în India, aşa că o crimă la Barnchester, deşi, desigur, mult mai importantă cedase locul micilor noastre probleme de la ţară. Mă tem că aşa se întâmplă în sate. Totuşi, îmi aminteam să fi citit despre o femeie înjunghiată într-un hotel, dar nu-i reţinusem numele. Acum se părea că femeia fusese soţia domnului Rhodes – şi ca şi cum nu era suficient de rău pentru el, se mai şi bănuia c-ar fi ucis-o el însuşi.

Domnul Petherick mi-a explicat toate astea foarte clar spunând că, deşi juraţii dăduseră un verdict de crimă comisă de o persoană sau persoane necunoscute, domnul Rhodes avea motive să creadă că va fi, probabil, arestat într-o zi, două, fapt pentru care se dusese la domnul Petherick şi-şi încredinţase soarta în mâinile lui. Domnul Petherick continuă, povestindu-mi că în după – amiaza aceea îl consultaseră pe Malcolm Olde şi că, în eventualitatea ajungerii în faţa tribunalului, acesta se oferise să-l apere pe domnul Rhodes.

Malcorn Olde era un om tânăr, foarte modern în metodele sale şi care le indicase o animită cale de apărare. Dar,

domnul Petherick mărturisi că nu era în întregime satisfăcut de aceasta.

— Vedeţi, doamnă dragă, este marcată de ceea ce eu numesc punctul de vedere al specialistului. Daţi-i lui Malcolm Olde un caz şi el are o singură părere, cea mai la îndemână metodă de apărare. Dar şi cea mai bună cale de apărare poate ignora complet, după părerea mea, lucrul esenţial. Ea nu ţine seama de ceea ce s-a întâmplat de fapt.

Apoi, a continuat spunând nişte lucruri drăguţe şi flatante despre spiritul meu de observaţie, judecată şi cunoaşterea de către mine a naturii umane şi mi-a cerut permisiunea să povestească întâmplarea în speranţa că ag putea sugera vreo soluţie, Mi-am putut da seama că domnul Rhodes era cât se poate de sceptic în privinţa capacităţii mele de a fi de vreun folos şi se plictisea că-l adusese aici. Dar domnul Petherick nu-i acordă nici o atenţie şi începu relatarea faptelor petrecute în noaptea de 8 martie.

Domnul şi doamna Rhodes stăteau la hotelul „Crown” din Barnchester. Doamna Rhodes, care (aşa am înţeles din exprimarea grijulie a domnului Petherick) avea o uşoară înclinaţie spre ipohondrie, se dusese la culcare imediat după cină. Ea şi soţul ocupau două camere alăturate unite printr-o uşă. Domnul Rhodes, care scrie o carte despre epoca preistorică, s-a aşezat la lucru în camera alăturată. La ora unsprezece şi-a strâns lucrurile şi s-a pregătit să se ducă la culcare. Înainte de asta, a aruncat o privire în camera soţiei să vadă dacă ea nu vroia ceva. A descoperit lumina electrică aprinsă şi soţia zăcând în pat înjunghiată în inimă. Murise de cel puţin o oră, poate de mai mult timp. S-au făcut următoarele observaţii: exista încă o uşă care ducea din camera doamnei Rhodes pe coridor; această uşă era închisă şi cu lanţul tras pe dinăuntru; singura fereastră din cameră era şi ea închisă şi blocată. Potrivit domnului Rhodes, nimeni nu a trecut prin camera prin care stătea, cu excepţia cameristei care adusese sticle cu apă fierbinte. Arma găsită era un pumnal gen stilet, care se aflase pe

masa de toaletă a doamnei Rhodes. Ea avea obiceiul s-o folosească ca un coup -papier. Nu s-au găsit amprente pe el.

Situaţia s-a învârtit în jurul faptului că nimeni în afara domnului Rhodes şi a cameristei nu intrase în camera victimei.

Am întrebat cum era camerista.

— Aceasta a fost şi prima noastră pistă de cercetare, zise domnul Petherick. Mary Hill era o femeie din partea locului. Era cameristă la „Crown” de zece ani. Nu părea să aibă absolut nici un motiv pentru care să fi comis un atac brusc asupra unei cliente. În orice caz, este deosebit de proastă, aproape idioată. Invariabil a spus acelaşi lucru. I-a adus doamnei Rhodes sticla cu apă fierbinte şi aceasta era pe punctul de a adormi. Sincer să fiu, nu pot să cred şi sunt sigur că nici un jurat nu va crede că ea a comis crima.

Domnul Petherick a mai menţionat câteva amănunte suplimentare. În capul scării din hotelul „Crown” există un hol în miniatură unde oamenii stau câteodată şi-şi servesc cafeaua. De aici un coridor merge la dreapta şi ultima uşă e cea de la camera ocupată de domnul Rhodes. Apoi coridorul o ia brusc la dreapta din nou şi prima uşă de după colţ e cea de la camera doamnei Rhodes. În felul acesta, ambele uşi au putut fi văzute de martori. Prima uşă, cea de la camera domnului Rhodes, pe care am s-o numesc A a fost văzută de patru persoane – doi negustori şi un cuplu mai în vârstă care stătea la cafea. Potrivit acestora, nimeni nu a intrat sau a ieşit pe uşa A, cu excepţia domnului Rhodes şi a cameristei. În ceea ce priveşte cealaltă uşă de pe coridorul B, acolo lucra un electrician care jură că nimeni nu a intrat sau nu a ieşit pe uşa B, cu excepţia cameristei.

Era desigur un caz foarte curios şi interesant. În aparenţă, părea că domnul Rhodes trebuie să-şi fi omorât soţia. Dar mi-am dat seama că domnul Petherick era foarte convins de nevinovăţia clientului său şi el era un avocat foarte perspicace.

La anchetă, domnul Rhodes relatase o poveste incoerentă şi neconvingătoare despre o anumită femeie care-i scrisese bilete de ameninţare soţiei sale. Am priceput că mărturia sa fusese cât se poate de superflue. Întrebat de domnul Petherick, el se scuză astfel:

— Sincer să fiu, n-am crezut niciodată. M-am gândit că Any inventase totul.

Aşa am realizat că doamna Rhodes era una dintre acele mincinoase romantice care trec prin viaţă înflorind tot ce li se întâmplă. Numărul de aventuri care, după socoteala ei proprie, i se întâmpla într-un an, era, pur şi simplu, incredibil. Dacă aluneca pe o bucăţică de coajă de banană devenea un caz că aproape scăpase de la moarte. Dacă abajurul lua foc, ea fusese salvată dintr-o clădire în flăcări şi se aflase la un pas de moarte. Soţul ei se obişnuise să nu mai aibă încredere în afirmaţiile pe care le făcea. Povestea despre o anumită femeie al cărui copil îl rănise într-un accident de automobil şi care jurase că o să se răzbune pe ea; ei bine, domnule Rhodes, nici nu ţinuse cont de aceasta. Incidentul avusese loc înainte de căsătorie şi, deşi ea îi citise scrisori în care cineva se exprima în limbajul unui nebun, el bănuise că le compunea singură. Făcuse, într-adevăr, aşa ceva o dată sau de două ori mai înainte. Era o femeie cu tendinţe spre isterie, care visa neîncetat evenimente excitante.

Acum, la drept vorbind, asta mi se părea foarte firesc, şi noi avem o tânără în sat care face cam acelaşi lucru. Pericolul pentru asemenea oameni este că atunci când ceva cu totul extraordinar li se întâmplă în realitate, nimeni nu-i mai crede că spun adevărul. Mi se părea că exact asta se petrecuse şi în acest caz. Am înţeles că la poliţie s-a crezut că domnul Rhodes a inventat povestea sa neconvingătoare cu scopul de a îndepărta bănuielile ce planau asupra lui.

Am întrebat dacă erau femei singure care locuiau la hotel. Se pare că erau două: o doamnă, Granby, văduvă anglo-indiană şi o domnişoară, Carruthers, o fată bătrână ca o

iapă care-l înghiţea pe „g”. Domnul Petherick a mai adăugat că cercetările cele mai minuţioase au eşuat în a descoperi pe vreuna din ele care să fi fost văzută aproape de scena crimei şi că nimic nu le lega în vreun fel de aceasta. L-am rugat să le descrie. Mi-a spus că doamna Granby avea părul roşu, aranjat cam neîngrijit, era galbenă la faţă şi în jur de cincizeci de ani. Hainele sale cam pitoreşti erau făcute mai ales din mătase indiană etc. Domnişoara Carruthers avea vreo patruzeci de ani, purta pince-nez, părul tuns scurt şi haine ca un bărbat.

— Doamne Sfinte, am exclamat, asta îngreunează foarte mult lucrurile.

Domnul Petherick mă privi iscoditor, dar n-am vrut să spun mai multe atunci, aşa că am întrebat ce sugerase Malcolm Olde.

Acesta era încredinţat că va putea pune totul pe seama unor stări medicale conflictuale şi a sugerat o modalitate de a eluda dificultatea cu amprentele. L-am întrebat pe domnul Rhodes ce părere avea şi mi-a spus că toţi doctorii erau la fel, dar că el nu credea câtuşi de puţin că soţia sa îşi putuse lua singură viaţa. „Nu era tipul ăla de femeie”, a subliniat el şi l-am crezut. De obicei, oamenii isterici nu se sinucid.

M-am gândit un minut şi apoi am întrebat dacă uşa de la camera doamnei Rhodes dădea direct în coridor. Domnul Rhodes a spus că nu, există un mic vestibul cu cameră de baie şi chiuvetă. Uşa de la dormitor spre vestibul era cea închisă pe dinăuntru.

— În acest caz, am zis eu, totul este remarcabil de simplu.

Şi zău, ştiţi, aşa era… Cel mai simplu lucru din lume. Şi totuşi nimeni nu părea să-şi fi dat seama. Atât domnul Petherick cât şi domnul Rhodes mă priveau ţintă încât m-am simţit cam încurcată.

— Poate, Miss Marple n-a luat în considerare toate dificultăţile, vorbi atunci domnul Rhodes.

— Ba da, am zis, cred că am ţinut seama de ele. Există patru posibilităţi. Doamna Rhodes a fost omorâtă de soţul ei ori de cameristă, sau s-a sinucis, ori a fost omorâtă de cineva din afară pe care nimeni nu i-a văzut intrând sau ieşind.

— Şi asta-i imposibil, izbucni domnul Rhodes. Nimeni nu putea să intre sau să iasă din camera mea fără să-l văd şi chiar dacă cineva reuşea să intre în odaia soţiei meie fără ca electricianul să-l vadă, cum dracu putea să iasă din nou iăsând uşa închisă pe dinăuntru?

— Ei, Miss Marple? Mă întrebă domnul Petherick, uitându-se la mine într-o manieră încurajatoare.

— Aş vrea să vă pun o întrebare, domnule Rhodes, cum arăta camerista?

Afirmă că era sigur că aceasta părea înaltă, dar că nu-şi amintea dacă era blondă sau brunetă. M-am întors către domnul Petherick şi i-am pus aceeaşi întrebare. Mi-a zis că avea o înălţime mijlocie, părul blondin, ochi albaştri şi faţa cam roşie.

— Eşti un observator mai bun decât mine, Petherick, interveni domnul Rhodes.

Le-am mărturisit că nu sunt de acord. L-am întrebat apoi pe domnul Rhodes dacă ar putea-o descrie pe fata din casa mea. Nici el, nici domnul Petherick n-au reuşit.

— Înţelegeţi acum ce înseamnă asta? Amândoi aţi venit aici ocupaţi de propria dumneavoastră problemă şi persoana care v-a dat drumul înăuntru era numai o servitoare. Acelaşi lucru este valabil pentru domnul Rhodes la hotel. Ei a văzut halatul şi şorţul ei. Era adâncit în lucrarea sa. Dar domnul Petherick a stat de vorbă cu aceeaşi femeie într-o calitate diferită. El a privit-o ca pe o persoană. Pe aceasta s-a bazat femeia care a comis crima.

Cum ei încă nu înţelegeau, a trebuit să le explic:

— Cred că s-a întâmplat cam aşa. Camerista a intrat pe uşa A a trecut prin camera domnului Rhodes în cea a soţiei sale cu sticla de apă fierbinte şi a ieşit prin vestibul în

coridorul B; aş numi-o pe ucigaşa noastră X, a intrat pe uşa B în vestibul, s-a ascuns, ei bine, undeva şi a aşteptat până când a ieşit camerista. Atunci a intrat în camera doamnei Rhodes, a luat stiletul de pe masa de toaletă (cercetase, fără îndoială, camera mai devreme, în timpul zilei), s-a dus la pat a înjunghiat-o pe femeia care dormea, a şters mânerul stiletului, a închis uşa pe care intrase şi, apoi, a ieşit prin camera unde lucra domnul Rhodes.

— Dar, aş fi văzut-o. Electricianul ar fi văzut-o intrând, strigă acesta.

— Nu. Aici greşiţi. N-o vedeaţi dacă era îmbrăcată ca o camefistă. I-am lăsat să i se întipărească în minte, după care am continuat: eraţi absorbit în munca dumneavoastră, cu coada ochiului aţi văzut o cameristă intrând, mergând în camera soţiei, întorcându-se şi ieşind. A fost acelaşi costum, dar nu aceeaşi femeie. Asta au văzut oamenii care stăteau la cafea: o cameristă intrând şi una ieşind. Cu electricianul s-a întâmplat la fel. Sigur, dacă ar fi fost drăguţă camerista, un domn i-ar fi observat faţa – aşa-i natura umană – dar cum ea era o femeie obişnuită, între două vârste, atunci nu-i vedeţi decât costumul de cameristă, nu şi femeia însăşi.

— Cine-a fost? Strigă domnul Rhodes.

— Ei bine, asta va fi puţin mai dificil. Trebuie să fie ori doamna Granby, ori domnişoara Carruthers. Doamna Granby pare ca şi cum ar fi putut purta o perucă de obicei, aşa că ar fi avut propriul său păr când şi-a pus hainele de cameristă. Pe de altă parte, domnişoara Carruthers, cu părul ei tuns scurt ca bărbaţii, şi-ar fi putut pune cu uşurinţă o perucă pentru a-şi interpreta rolul. O să găsiţi destul de uşor care dintre ele este. Personal înclin să cred c-a fost domnişoara Carruthers.

Şi, într-adevăr, dragii mei, acesta este sfârşitul povestirii. Carruthers era un nume fals, dar ea a fost făptaşa.

Erau bolnavi mintali în familia ei. Doamna Rhodes, care era o şoferiţă cât se poate de nesăbuită şi periculoasă, îi călcase fetiţa şi asta o înebunise pe biata femeie. Ea şi-a

ascuns nebunia cu multă viclenie, în afara faptului că-i adresa scrisori clar de om nebun celei pe care o alesese ca victimă. O urmărea de câtva timp şi-şi făcuse planuri foarte inteligente. Peruca şi halatul de cameristă le-a împachetat şi le-a trimis cu prima poştă în dimineaţa următoare. Când i s-a adus la cunoştinţă tot adevărul, ea a clacat şi a mărturisit de îndată. Biata de ea este acum la Broadmoor3. Complet dezechilibrată, dar o crimă foarte inteligent plănuită.

Domnul Petherick m-a vizitat după aceea şi mi-a adus o scrisoare foarte drăguţă de la domnul Rhodes ce m-a făcut chiar să roşesc.

— Numai un lucru, mă întrebă vechiul mei prieten, de ce ai crezut că era mai probabil să fie Carruthers decât Granby? Nu le-ai văzut niciodată pe vreuna dintre ele.

— Ei bine, din cauza literei „g”. Ai zis că-l înghiţea pe „g”. Ştii, lucrul ăsta se întâmplă în romane o mulţime de personaje urmărite, dar eu nu cunosc mulţi oameni care s-o facă în realitate şi în nici un caz cineva sub şaizeci de ani. Femeia aceea avea patruzeci. Faptul că îl înghiţea pe „g” m-a dus cu gândul că se prefăcea şi chiar prea mult.

N-am să vă povestesc ce a mai zis domnul Petherick şi despre asta, dar mi-a făcut foarte multe complimente şi, zău, că n-am putut să mă reţin să nu mă simt doar puţintel de tot încântată de mine însumi.

Şi, extraordinar ce turnură fericită iau lucrurile pe lumea asta. Domnul Rhodes s-a recăsătorit cu o fată aşa de drăguţă şi de bun simţ… au un copilaş aşa de drăgălaş… Şi ce credeţi? M-au rugat să fiu naşa lui. N-a fost frumos din partea lor? Acum, sper să nu credeţi că m-am lungit prea mult…

SFÂRŞIT

1 Sir Lawrence Alma-Tadema (1836-1912), pictor de subiecte clasice, născut în Olanda şi naturalizat ca englez.
2 Frederic, baron Leighton de Stretton (1830-1896), pictor englez şi preşedinte a) Academiei Regale.
3 Azil în Berkshire pentru nebuni-criminali.